Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2017-00645

RO Kahilampi Vesa(MMM), Bondestam Orian 20.10.2017

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 9.10.2017

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 09.10.2017

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Luxemburgissa 9.10. pääaiheenaan Itämeren kalastuskiintiöt vuodelle 2018. Neuvosto keskusteli kalastusasioissa myös EU:n ja Norjan välisestä kalastussopimuksesta, Atlantin tonnikalan suojelukomission ICCAT:n vuosikokouksesta ja muissa asioissa Euroopan meri- ja kalatalousrahaston toimeenpanosta. Maatalouden puolella neuvoston aiheina olivat markkinatilanne ja YK:n kestävän kehityksen Agenda2030-toimintasuunnitelman maatalousaspektit. Suomea kokouksessa edusti maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä.

Poliittinen yhteisymmärrys Itämeren TAC:sta saavutettiin pitkän neuvotteluyön jälkeen. Suomi ei voinut hyväksyä ehdotusta, sillä 40 %:n leikkaus Pohjanlahden silakkakiintiöön vuodelle 2018 on liian suuri. Suomi näki myös, että on valitettavaa, että alueellistaminen ja BALTFISH -prosessi ei toiminut niin hyvin, kuin olisi tarvittu.

Komissaari Hogan antoi neuvostolle katsauksen maatalouden markkinatilanteesta. Markkinatilanne on pääsääntöisesti hyvä. Positiivista kehitystä on erityisesti nähty sian- ja naudanlihan sekä maidon hinnoissa. Suomessa kehitys erityisesti maidon ja sianlihan osalta ei ole ollut yhtä hyvää. Suomi nosti esiin myös peltokasvien sadonkorjuun huonon tilanteen ja satovahingot. Katsauksen yhteydessä komissaari ehdotti toimia rasvattoman maitojauheen interventiovarastojen kasvun hillitsemiseksi siten, että vaikutus markkinahintaan pysyisi rajattuna. Suuri osa jäsenmaista ei suoraan kommentoinut komissaarin ehdotusta.

Neuvosto keskusteli myös maatalouden vaikutuksista kestävän kehityksen Agenda2030-toimeenpanoon, sekä maatalouden roolista tavoitteiden toteutumisessa. Suomi näki maatalouden roolin erittäin tärkeänä ja korosti uusiutuvien luonnonvarojen ja biotalouden sekä viljelijöiden riittävän tulotason tärkeyttä. Politiikkakoherenssin edistämisen lisäksi jäsenmaat pitivät

tärkeänä, että tuleva yhteisen maatalouspolitiikan rahoitus on riittävä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Muissa asioissa neuvosto keskusteli mm. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston toimeenpanosta, Mercosur-neuvottelujen etenemisestä, Visegrad-maiden julkilausumasta tulevasta maatalouspolitiikasta sekä vähäisen käytön kasvien torjunta-ainetutkimuksen koordinoinnista. Vähäisen käytön sihteeristön osalta Suomi tuki sihteeristön tavoitteita ja piti sen tekemää työtä tärkeänä. Suomi oli myös valmis etsimään ratkaisuja sihteeristön työn ja sen rahoituksen jatkamiseksi tulevaisuudessa.

1. Esityslistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin asiakirjan 12531/17 mukaisesti.

2. A-kohtien luettelojen hyväksyminen (12657/17 ja 12658/17)

Itävalta esitti vastustuksensa A-kohtaan 6 (Komission asetus (EU) …/…, annettu XXX, vähentämistoimenpiteiden ja vertailuarvojen vahvistamisesta elintarvikkeiden akryyliamidipitoisuuden vähentämiseksi). Itävalta vastusti säädöstä ja näki, ettei EU:n tule säädellä ranskanperunoiden väriä. Muilta osin A-kohdat hyväksyttiin esitysten 12657/17 ja 12658/17 mukaisesti.

3. Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2018 (12792/17, 11404/17 + ADD 1)

Komissiota keskustelussa edusti komissaari Karmenu Vella. Komissaari totesi, että Itämeren pelagiset kalakannat ovat kehittyneet hyvään suuntaan, mutta pohjakalakannat (turskakannat) ovat edelleen huonossa kunnossa. Vuosi 2020 lähestyy ja on oltava kunnianhimoisia, jotta kaikki Itämeren kalakannat saadaan MSY-tasolle. Itämeren lohikantojen osalta on saatu aikaan toivottua kehitystä. Myös Itämeren pääaltaan silakkakanta on hyvässä kunnossa, joten TAC:ia voidaan nostaa vuodelle 2018. Usean Itämeren kalastuslaivastojen kannattavuus on viime vuosina ollut hyvä.

Läntisen turskakannan osalta tulee noudattaa ICES neuvoa ja kanta on monivuotisen suunnitelman mukaisten turvallisten raja-arvojen alapuolella. Komissio ehdottaa läntisen turskan kalastusmahdollisuuksille ”roll-over” ja suljettuja kieltoaikoja vuodelle 2018. Itäinen turskakanta vaatii 28 %:n leikkauksen kalastusmahdollisuuksiin. Pohjanlahden silakan osalta kalastusta tulee leikata -50 %, vaikkakin monivuotinen suunnitelma ei ole tältä osin ole ajantasainen. Komissio olisikin halunnut saada delegoidut asetuksenantomahdollisuudet, jotta suunnitelmaa voitaisiin muuttaa nopeasti uusimman tieteellisen neuvon mukaisesti.

Komissaarin mukaan Euroopan ankeriaskantojen tila on heikko, joten ensin tulee kieltää Itämeren merialueen kalastus ja sitten edetä muille Euroopan merialueille ml. Välimeri. Myöhemmin tarvitaan vielä hoito- ja elvytyssuunnitelma. Lisäksi kaikki ankeriaan LIS -kalastus tulee kitkeä pois.

DK kiitti Baltfish –osapuolia hyvästä yhteistyöstä jo kokouksen tässä vaiheessa. Ankeriaan osalta tarvitaan jäsenvaltioiden nykyisten hoito-ohjelmien analyysi, ennen kuin pelkkä kielto toteutetaan. Asiasta ollaan myös Itämeren ulkopuolella huolissaan. Läntisen turskakannan osalta tarvitaan +8 % TAC:n nosto, samalla kun ei aseteta suljettua kieltoaikaa. Kieltoaika voidaan asettaa vapaa-ajankalastukselle. Itäisen turskakannan kalastusta tulee leikata vähemmän kuin komissio ehdottaa (vähemmän kuin -20 %). Harmaaturskasta saatiin vastikään tieteellinen neuvo. Nyt tarvitaan nopea TAC päätös, muuten kalastus loppuu 31.10.

PL viittasi kiintiöleikkausten sosio-ekonomisiin vaikutuksiin. Puola on tehnyt jo useita kansallisia toimia, mm. kuturauhoitusajat itäiselle turskakannalle. Lisäksi se on antanut kansalliset kieltoajat kilohailille ja tuulenkaloille. PL:n mielestä suhteellista stabiliteettia ei saa muuttaa itäisen ja läntisen turskakantojen kalastuksen osalta. PL ehdottaa kieltoaikoja niin läntiselle, kuin myös itäiselle turskakannalle. Kilohailille tulisi asettaa kieltoaika ns. teollisuuskalastukselle.

Suomi totesi tavoitteen pyrkiä poliittiseen yhteisymmärrykseen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2018. Päätöksen tulee perustua tieteellisiin suosituksiin, monivuotiseen suunnitelmaan ja tavoitteeseen kestävästä enimmäistuotosta, MSY:stä. Komissio on ehdottanut -50 %:n leikkausta Pohjanlahden silakkakannan kalastusmahdollisuuksiin. ICES on antanut suosituksen tämän silakkakannan uudesta kalastuskuolevuuden MSY vaihteluvälistä. Tämän vuoksi monivuotisen suunnitelman MSY -vaihteluväliä pelkästään Selkämeren silakkakannalle ei voida soveltaa. Siksi tulisi soveltaa yleistä tavoitetta MSY:stä ja ICES:n suositusta, jonka mukaan Pohjanlahden silakkakannan TAC tulisi vähentää 32 prosentilla vuodelle 2018. Tämäkin on erittäin suuri vähennys ottaen huomioon, että kutukanta on lähes kaksi kertaa suurempi kuin sen varotaso.

Suomi on huolissaan heikkoihin lohikantoihin kohdistuvasta sekakantakalastuksesta sekä vuonna 2017 todetusta heikosta kutuvaelluksesta ja lohenpoikasten kuolevuutta aiheuttavan M74-syndrooman voimistumisesta. Tämän vuoksi Suomi edellytti, että lohen TAC:eja pienennetään ICES:n antaman suosituksen mukaisesti ottaen huomioon ilmoittamattoman ja väärinraportoidun saaliin sekä hylkeiden vahingoittamien lohien määrän. ICES:n mukaan väärinraportoidun lohisaaliin määrä on kääntynyt jyrkkään nousuun ja moninkertaistunut 17 000 loheen, eli n. 18 prosenttiin viime vuosien TAC tasosta. Tämä LIS -kalastus tulee pikaisesti saada loppumaan ja Suomi toivoi, että komissio tehokkailla toimilla ja yhteistyössä jäsenvaltioiden ja EFCA:n kanssa ensi tilassa eliminoi tämän laittoman lohenkalastuksen. Suomi odotti tältä osin lausumaa komissiolta.

Suomi oli myös huolestunut lohen vapaa-ajankalastuksen vaikutuksista heikkoihin lohikantoihin ja ehdotti, että vapaa-ajankalastaja saisi ottaa saaliiksi enintään kaksi lohta päivässä.

Suomi katsoi, että turskakantojen tila edellyttää vastuullisia ratkaisuja, jotka noudattavat monivuotisen suunnitelman säännöksiä. Suomi totesi lopuksi myös olevansa erittäin huolestunut Euroopan ankeriaskannan heikosta tilasta. Sen osalta tulee ryhtyä unionin laajuisiin toimenpiteisiin, jotta kannan elpyminen voidaan mahdollistaa tasapainoisella ja tehokkaalla tavalla.

LT totesi, että neuvoston tulee löytää tasapainoinen ratkaisu läntisen ja itäisen turskakantojen kalastukseen ensi vuonna. Komission ehdotus ”roll-over”:sta läntiselle turskakannalle ei ole hyväksyttävä. Kalastajien mielestä Itäisen kannan osalta on jo näköpiirissä positiivista kehitystä. Kalastusmahdollisuuksien leikkausten sosio-ekonomiset vaikutukset on otettava huomioon. LT ei hyväksy ankeriaan kalastuskieltoa Itämerelle.

SE totesi, että on tärkeää noudattaa YKP:n periaatteita. MSY –tasot eri kalakannoille tulee saavuttaa, tieteellistä neuvoa tulee seurata, jotta kalastus saadaan kestäväksi. Myös kalojen poisheittokielto on otettava huomioon. SE ehdotti oleellisia leikkauksia molempien turskakantojen kalastusmahdollisuuksiin vuodelle 2018. Turskan läntinen kanta on edelleen huonolla tasolla. Kannan suhteen tulee olla varovainen. Komission ehdottama ”roll-over” läntiselle kannalle ei SE:lle käy, uutta suurempaa vuosiluokkaa pitää suojella. Lisäksi monivuotisen suunnitelman mukaisesti läntiselle turskakannalle tarvitaan kielto helmi-maaliskuussa turskan kutuaikana. Lisäksi tarvitaan ”bag limit” (5 turskaa) ja muitakin toimia.

SE:n mukaan Itämeren lohen tilanne on näyttänyt viime vuosina paremmalta. Toisaalta lohisyndrooma M74 on alkanut jälleen vaikuttaa, joten lohen kalastuspaine on pidettävä alhaisena. Näin ollen SE kannatti lohikiintiön laskemista 5-10 %:lla. Kilohailin kalastuksen osalta SE kannatti hieman suurempaa TAC:ia. Toisaalta pääaltaan silakan TAC:ia tulisi suurentaa vähemmän, kuin mitä komissio ehdottaa, sillä silakkaa ja kilohailia saadaan sekasaaliina. Ankeriaan osalta SE tukee komissiota, mutta ankeriaskannan elvyttäminen vaatii pitkäaikaisia toimia.

LV totesi, että kalastukseen tehtävien leikkausten aiheuttavan sosio-ekonomisia vaikutuksia ja nämä vaikutukset on huomioitava paremmin. LV ehdotti itäisen turskakannan kalastukseen ”roll-over”:ia, kuten myös läntiselle kannan kalastukselle. LV korosti molempien kantojen tasapainoista kohtelua.

DE mainitsi, että komissio ei ole läntisen silakan osalta seurannut ICES:n tieteellistä neuvoa. DE totesi, että ankeriaan kalastuskielto olisi erityisen ongelmallinen Saksalle. DE toivoi, että nykyiset jäsenvaltioiden hoitosuunnitelmat tulisi käydä ensi läpi ja sitten tuoda Euroopan vesien laajuinen ratkaisu, ei kieltoa yksinomaan Itämerelle. Punakampelan osalta kanta on kehittynyt positiivisesti, joten punakampelan kiintiötä ei tarvitse leikata niin paljon, kuin komissio esittää.

ES totesi, että komission esittämät näin suuret leikkaukset eivät ole hyvä ratkaisu. Tietenkin parasta ICES –neuvoa tulee noudattaa. Toisaalta neuvoston ratkaisuissa tulee ottaa huomioon myös eteneminen vähittäin kohti MSY:tä, jota tulee tavoitella vuoteen 2020 mennessä. Myös kalastussektorin ylläpito on tärkeää ja sosio-ekonomiset vaikutukset. Ankeriaan osalta tulee tarkastella nykyisen asetuksen vaikutuksia ja sen mukaisia jäsenvaltioiden hoitosuunnitelmia. Ankeriaan osalta laaditaan ensi vuonna arviointiraportti.

FR totesi olevan hyvin samaa mieltä, mitä ES edellä linjasi.

NL totesi, että kun päätetään jyrkistä TAC:ien leikkauksista, niin tulee minimoida sosio-ekonomiset vaikutukset. Jo vuonna 2017 tehdyt leikkaukset on otettava huomioon.

BALTFISH –ryhmä oli jo neuvostoa edeltävän päivänä käynyt keskustellut DK:n puheenjohtajuudella ensimmäisen kompromissin perusteella. Neuvoston ensimmäisen näkemyksenvaihdon aikaan oli tiedossa jo toinen DK:n kompromissiehdotus, jossa Pohjanlahden silakan TAC vähennys Suomen toiveen mukaisesti oli edelleen - 32 %.

Myöhemmin Viro otti DK:lta EU:n puheenjohtajamaana yllättäen tehtäväkseen kompromissin laadinnan. Suomi oli sitä ennen nimenomaisesti pyytänyt, että DK saisi BALTFISH puheenjohtajana vielä yrittää saavuttaa ratkaisun. Viron johdolla käytiin tämän jälkeen trilateraalineuvotteluja, joissa komission rooli korostui. Myös bilateraalisia neuvotteluja käytiin sekä komission että Itämeren jäsenvaltioiden kesken. Suomi esitti kaikissa näissä neuvotteluissa, että Pohjanlahden silakan TAC vähennettäisiin ICES:n neuvon mukaisesti 32 %:ia ja lohen TAC:t pienennettäisiin. Komissio katsoi, että monivuotinen hoitosuunnitelma ei salli uuden tieteellisen neuvon käyttämistä ja että silakan TAC on vähennettävä ainakin 40 %:ia. Lisäksi komissio toi esille, että valtuudet delegoitujen säädösten antamiseksi ratkaisisivat ongelmatilanteet, joissa tieteellinen neuvo on muuttunut verrattuna monivuotiseen suunnitelmaan. Tämän jälkeen Suomi keskusteli vielä Viron puheenjohtajan kanssa ja ehdotti, että hän komission johdolla tehtävän määräenemmistöpäätöksen sijaan pyrkisi BALTFISH-jäsenvaltioiden kanssa yhteisymmärrykseen.

Puheenjohtajamaa Viro esitti seuraavan aamun täysistuntossa kompromissinsa. Pohjanlahden silakan TAC:iin esitettiin 40 %:n leikkausta ja lohikiintiöiden osalta -5 %. Lisäksi kompromissiin kuului julistus laittoman lohenkalastuksen ja lohisaaliin väärinraportoinnin lopettamisesta sekä keskustelujen jatkamisesta lohen vapaa-ajankalastuksen mahdollisesta sääntelystä.

PL totesi, ettei se voi hyväksyä ehdotusta, jossa turskan länsikiintiötä ei leikata, mutta itäisen kannan kalastusmahdollisuuksia leikataan 8 %. Lisäksi muita PL:n esittämiä kalastusrajoituksia ei ole riittävästi huomioitu.

LT totesi, että sen on vaikea hyväksyä kompromissia, koska itäisen turskakannan leikkaus on kompromississa -8 % ja ehdotus ei ole tasapainoinen läntisen kannan osalta.

Suomi totesi, ettei se voi hyväksyä ehdotusta, sillä 40 %:n leikkaus Pohjanlahden silakkakiintiöön vuodelle 2018 on liian suuri, kun otetaan huomioon viimeinen tieteellinen neuvo (-32 %). Lisäksi komission olisi pitänyt paremmin sitoutua siihen, että monivuotista suunnitelmaa muutetaan mahdollisimman pian uusimman tieteellisen neuvon mukaiseksi. FI totesi lopuksi, että on valitettavaa, että alueellistaminen ja BALTFISH –prosessi ei toiminut niin hyvin, kuin olisi tarvittu.

DK hyväksyi ehdotuksen, mutta totesi, että BALTFISH –prosessi olisi voinut toimia paremmin.

LV totesi, kuten DK, ettei ole tyytyväinen siihen tapaan, miten BALTFISH –prosessi eteni. Lisäksi LV ei voi hyväksyä Riianlahden silakan TAC-leikkausta (-7 %), joten LV äänestää ehdotusta vastaan.

DE pahoitteli, ettei BALTFISH-prosessia käytetty tehokkaasti ratkaisun saavuttamiseksi ja kertoi, että DK on yrittänyt parhaansa BALTFISH –prosessissa ja kiitti Tanskaa siitä.

Komissio totesi, että neuvotteluyö on ollut pitkä, mutta rakentavien neuvottelujen jälkeen on päästy tyydyttävään ratkaisuun.

Pj-maa totesi lopuksi, että poliittinen yhteisymmärrys Itämeren TAC:sta vuodelle 2018 on saavutettu. Yhteisymmärrykseen sisältyy myös kalastusmahdollisuudet harmaaturskalle ajalle 1.11.2017 - 31.10.2018.

4. Maatalouden markkinakehitys

Pj-maa pohjusti keskustelua toteamalla kesän ja syksyn olleen pohjoismaissa ja Baltiassa erityisen sateisia. Virossa sadetta on tullut 37 % enemmän kuin keskimäärin, mikä on johtanut mittaviin satovahinkoihin. Syyskuun puoliväliin mennessä tavanomaisen 95 % sijaan sadosta on saatu korjattua 57 %. Säällä on ollut vaikutuksensa myös sadon laatuun. Lisäksi tilanne tarkoittaa, että syysviljaa ei ole saatu kylvettyä normaaliin tapaan. Satotilanteen lisäksi pj-maa muistutti, että EU:n sokerikiintiöt lakkasivat lokakuun alusta.

Komissaari Hogan antoi ministereille tilannekatsauksen maatalousmarkkinoiden kehityksestä sekä esitteli ratkaisuehdotuksen rasvattoman maitojauheen intervention ensi vuoden suunnitelmaksi. Sääoloista huolimatta EU-maat tuottavat Hoganin mukaan 5 miljoonaa tonnia enemmän viljaa, kuin vuonna 2016. Öljykasvien osalta sato on lähivuosien toiseksi korkein. Naudanlihan tuotanto pysyy vuoden 2016 tasolla, mutta tuotannon odotetaan laskevan hieman vuoden 2018 aikana. Sianlihan osalta kuluvan vuoden tuotanto on 1,1 % matalampi kuin vuonna 2016. Sianlihan viennin Hogan odotti laskevan 9 % vuoteen 2019 mennessä.

Markkinoihin vaikuttavista komission lainsäädäntöhankkeista Hogan nosti esiin epäterveiden kauppatapojen vastaisten käytäntöjen lainsäädäntöehdotuksen, jota odotetaan julkaistavaksi vuoden 2018 alkupuolella. Aiheesta on tällä hetkellä käynnissä komission vaikutusarvio, sekä 17.11. asti auki oleva julkinen kuuleminen. Myös markkinoiden läpinäkyvyyden osalta on odotettavissa toimenpiteitä.

Sokerimarkkinoiden siirtymää kiintiöiden jälkeiseen aikaan Hogan kuvaili sulavaksi. Kokonaissadon odotetaan olevan 3 miljoonaa tonnia edellisvuotta enemmän. Kiintiöiden poistumisen odotetaan ennen kaikkea vähentävän EU:hun tuotavan sokerin määrää. Sokerimarkkinoiden seuraamista varten komissio on aloittanut uuden sokerimarkkinaobservatorion, jolla on esikuvia jo muilla sektoreilla. Viinin osalta Hogan piti satoa kehnompana kuin vuonna 2016. Monilla

alueilla, kuten Ranska, Espanja ja Italia, sato on jopa 15–20 % huonompi. Toisaalta Romaniassa, Itävallassa ja Portugalissa tuotanto on kasvanut.

Maitomarkkinoiden suhteen komissio ilmoitti aloittavansa tietoisuudennostamiskampanjan tuottajaorganisaatioiden hyödyllisyydestä. Aiheesta järjestetään stakeholder -tapaaminen 28.11. sekä toimijavierailuja vuoden 2018 puolella. Maitoa odotetaan maailmanmarkkinoille lähikuukausina taas enemmän, lähinnä EU:n, USA:n ja Uuden-Seelannin toimesta. Voin hinta on pysynyt korkeana, vaikka rasvattoman maitojauheen hinta onkin hyvin matala. Juustojen tuotanto on kasvanut ja vienti vetää. Rasvattoman maitojauheen osalta suurin ongelma on interventiovarastot, joissa jauhetta on 380 tuhannen tonnin edestä. Hogan piti maitomarkkinoita elpyneinä muilta osin, paitsi maitojauheen hintojen suhteen.

Komissaari näki interventiovarastot haastavana yhtälönä. Varastoista on myyty lähiviikkoina 140 tonnia, mutta sisään on ostettu 30 tuhatta tonnia lisää. Haaste on nyt sovittaa jauheen myyminen markkinoille siten, ettei markkinatilanne häiriinny, ja samalla pohtia miten vuonna 2018 ei jauhetta kertyisi interventiovarastoon nykyisen kaltaisesti. Yhtenä vaihtoehtona Hogan esitti intervention avaamista 1.3.2018 kiinteän hinnan sijaan tenderöinnillä. Tämä tekisi sisään ostosta markkinavetoisempaa. Komissaari näki, että nykytila ei voi jatkua enää seuraavana vuonna.

Suomi piti tärkeänä, että komissio jatkaa markkinoiden tarkkaa seuraamista ja reagoi nopeasti hinnan voimakkaisiin heilahduksiin. Suomi myös muistutti, että markkinoiden kehitys vaihtelee jäsenmaasta toiseen. Erityisesti sianlihan ja maidon tuottajahinnat eivät Suomessa ole seuranneet muun Euroopan positiivista kehitystä. Maidon osalta Venäjän tuontikielto vaikeuttaa tilannetta edelleen.

Suomi nosti myös esiin vaikean sadonkorjuutilanteen, joka johtuu kylmästä keväästä ja kesästä sekä sateisesta syksystä. Sadosta jää huomattava osa korjaamatta ja viljan laatu kärsii. Myös kuivatuskustannukset nousevat merkittävästi, mikä voi johtaa monen tuottajan kanssa taloudellisiin vaikeuksiin. Ministeri Leppä totesi olevansa komissaari Hoganiin suoraan yhteydessä avatakseen ongelmaa enemmän.

Liettua kiitti pj-maata pohjustuksesta ja arvioi satovahinkojensa olevan vähintään 40 miljoonan euron tasoa. Maa pyysi EU-budjetista tukea tappioiden kattamiseksi. Latvia tuki pyyntöä ja pyysi väliaikaista kevennystä viherryttämisen sääntöihin. Puola, Liettua ja Latvia nostivat kaikki esille afrikkalaisen sikaruton tilanteen ja taudin aiheuttamat vahingot. Myös muut maat nostivat esiin huolensa säätilojen aiheuttamista menetyksistä.

Maitojauheen interventiota koskevaa ehdotusta jäsenmaat kommentoivat varauksella. Osa maista näki, että ehdotus ratkaisee vain puolet ongelmasta, sillä se ei sisältänyt konkreettista näkemystä olemassa olevien varastojen tyhjentämiseksi. Muutama jäsenmaa esitti jauheen myymistä ja tulojen käyttämistä köyhäinavuksi. Jäsenmaat, mukaan lukien Suomi, pääsääntöisesti allekirjoittivat ajatuksen siitä, että sisään ostoa tulee jatkossa rajoittaa huomattavasti, vaikka myös yksittäinen intervention laajentamista tukeva puheenvuoro nähtiin.

Jäsenmaat suhtautuivat myönteisesti komissaarin esittämiin markkinanäkymiin ja jäsenmaakohtaisten huoltenaiheiden ohella kokonaiskuva oli positiivinen. Komission esittämän sokerimarkkinaobservatorion käynnistymiseen jäsenmaat olivat tyytyväisiä, ja maat pitivät markkinoiden tiivistä seurantaa tärkeänä kaikilla tuotannonaloilla.

Loppupuheenvuorossaan Hogan vakuutti komission seuraavan markkinoita tarkasti. Hogan arvosti jäsenmaiden näkemystä, että interventiotilanteelle tulee tehdä jotain. Komissaari toivoi jäsenmaiden pohtivan ehdotettuja toimintalinjoja lähiviikkoina ja olevan valmiita kertomaan mielipiteensä, kun erityiskomitea keskustelee aiheesta myöhemmin. Tavoitteena on komissaarin mukaan olla heiluttamatta tuottajahintaa.

5. Kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpano: Vaikutukset EU:n maatalouspolitiikkaan (12255/17 + COR 1)

Neuvoston eri kokoonpanot käyvät syksyn aikana keskustelun samasta aiheesta. Maatalousneuvosto oli kokoonpanoista ensimmäinen, joka aiheen käsitteli. Pj-maa esitteli aiheen ja muistutti esittämistään kysymyksistä keskustelun rakentamiseksi. Kysymykset olivat seuraavat:

1. Missä määrin teidän mielestänne nykyiset politiikan välineet edistävät maatalouden kannalta merkityksellisten kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja mitkä olisivat parhaat keinot ottaa Agenda 2030:n tavoitteet entistä enemmän huomioon EU:n toimintapolitiikassa maatalouden kannalta?
2. Millä aloilla jäsenvaltiot ja EU:n toimielimet voisivat tehdä tehokkaampaa yhteistyötä, EU:n tasolla ja kansainvälisillä foorumeilla, jotta maatalouden kannalta merkitykselliset kestävän kehityksen tavoitteet saavutettaisiin EU:ssa ja sen ulkopuolella?

Pj-maa näki maataloudella olevan tiiviin yhteyden kestävän kehityksen tavoitteisiin ennen kaikkea ruokaturvan, ravitsemuksen, ruokahävikin, terveyden, työllisyyden, talouden ja ympäristön osalta. Puheenjohtaja piti tärkeänä, että YMP:n reformin yhteydessä keskustellaan myös toimenpiteiden yhteensopivuudesta kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa.

Komissaari Hogan viittasi heinäkuussa julkaistuun yhteisen maatalouspolitiikan julkiseen konsultaatioon, jonka vastaukset tukivat komissaarin mukaan näkemystä, että YMP:n tulee tukea kestävää kehitystä. Erityisesti ilmastonmuutoksen hidastaminen ja siihen sopeutuminen tulisi komissaarin mukaan ottaa suuremmaksi osaksi YMP:tä tulevaisuudessa. Komissaari mainitsi myös biodiversiteetin säilyttämisen, viljelijän tulotason takaamisen sekä elinvoimaisen maaseudun ylläpitämisen.

Yhteistyötä olisi komissaarin mukaan mahdollista tehdä enemmän erityisesti YK:n puitteissa, mm. parantamalla EU:n koordinaatiota FAO:ssa. Lisäksi yhteistyön tiivistäminen Afrikan maiden kanssa ja yksityisten investointien edistäminen olisi tehokas tapa saada aikaan tuloksia.

Hogan esitti haasteen parantaa yhteisen maatalouspolitiikan viestintää tavalla, joka tekee paremmin ymmärrettäväksi politiikan positiiviset vaikutukset. EU:n kansalaisille ja EU:n ulkopuolisille tulisi käydä selväksi, ettei maatalouspolitiikka ole enää samanlaista, kuin vuosikymmeniä sitten. Mielikuva CAP:sta on komissaarin mukaan usein laiska ja vanhanaikainen.

Jäsenmaiden puheenvuorot nostivat esiin erittäin laajan skaalan aiheita ja tapoja, joilla yhteinen maatalouspolitiikka edistää tavoitteiden toteutumista nyt. Tavoitteiden toteuttaminen vaatii jäsenmaiden mielestä myös riittävää budjettia vuoden 2020 jälkeen. Konkreettisia keinoja tavoitteiden edistämiseksi jatkossa puheenvuoroissa esiintyi vähän. Tutkimuksen ja innovaatioiden edistäminen nähtiin tärkeänä läpi koko maatalouspolitiikan toimialan.

Yhteistyötä jäsenmaat kokivat helpoiten parannettavan edistämällä FAO-koordinaatiota ja luomalla soveltuvia indikaattoreita edistyksen mittaamiseen. Biotalouden rooli tavoitteiden saavuttamisessa esiintyi puheenvuoroissa positiivisena mahdollisuutena.

Suomi piti maataloutta keskeisenä keinona tavoitteiden saavuttamiseen ja korosti uusiutuvien luonnonvarojen ja biotalouden sekä viljelijöiden riittävän tulotason tärkeyttä. Ilmastonmuutoksen vastaisten toimien tulee Suomen mukaan olla luonteeltaan kannustavia ja taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäviä, sekä ottaa huomioon kansalliset erityispiirteet. Parempaa koordinaatiota Suomi piti toivottavana erityisesti riskinhallinnan ja metsätalouden tehokkaan edistämisen saralla.

Pj-maa veti keskustelun yhteen toteamalla olevan mahdollista parantaa nykyistenkin toimien vaikuttavuutta tavoitteiden toteutumiseksi. Tavoitteet tulisi integroida osaksi politiikkakokonaisuutta ja niitä koskevaa tutkimusta ja innovaatiota sekä parhaiden käytäntöjen jakamista tulisi edistää. Pj-maa allekirjoitti myös riittävän rahoituksen tarpeen jatkossa.

6. Vuotta 2018 koskevat vuotuiset neuvottelut Norjan kanssa (12461/17)

SE totesi, että sillä on kaksi tärkeää kysymystä neuvotteluista, joista toinen liittyy Skagerrakin katkarapuun. Tarvitaan ICES:n neuvo, että perustettaisiin tieteellinen komitea. Poisheittokielto on myös voimassa ja katkaravulle tarvitaan hoitosuunnitelma (ei ole enää voimassa). Arktisen turskan osalta SE suhtautuu varauksella Norjalle tehtävien muiden lajien vaihtoja.

UK:lle sopimus on erittäin tärkeä erityisesti Pohjanmeren kalakantojen osalta. Poisheittokiellon astuminen voimaan vaikuttaa myös Norjalle vaihdettaviin lajeihin, tarvitaan vaihtoehtoisia lajeja. Myös ns. pullonkaulalajit on otettava huomioon. UK toivoi komissiolta avointa neuvotteluprosessin läpiviemistä.

ES edellytti, että sopimuksella taataan arktisen turskan kalastusmahdollisuudet. Punasimpun osalta tarvitaan ponnisteluja hyvän ratkaisun aikaan saamiseksi.

DK totesi, että tärkeintä on saada sopimus tehtyä, jotta voidaan jatkaa kalastusta vuoden vaihteessa 2017–18. DK oli huolestunut, että nyt on suunniteltu pidettäväksi vain yksi neuvottelukierros. Sopimuksessa on otettava huomioon

tasapaino arktisen turskan ja sen osalta, mitä voidaan antaa vaihdossa. Sopimus Skagerrakin alueelle on erityisen tärkeää.

FR mainitsi, että tulevat rannikkovaltioneuvottelut tulevat olemaan vaikeita Norjan kanssa. FR totesi, että suhteellista stabiliteettia ei saa vaarantaa seitin osalta. Makrillilla on olennainen osa sopimusjärjestelyissä.

NL:n mukaan Pohjanmeren punakampelan osalta varovaisuusperiaatteen noudattaminen johtaa liian suureen leikkaukseen punakampelan kalastusmahdollisuuksissa. Pelagisista kannoista tulee myös huolehtia.

PT:n mielestä arktisen turskan osalta on todella tärkeä saada tasapainoinen ratkaisu, jossa tarkastellaan myös muitakin kalakantoja.

IE totesi, että pelagisia kalakantoja ei voi uhrata ainoana vaihdon välineenä. IE ei hyväksy mustakitaturskan 20 %:n vaihtoa, kuten tänä vuonna. Muutkin lajit tulee ottaa huomioon. Tarvitaan kaikkia osapuolia tyydyttävä sopu.

DE:n mielestä lähtökohtana tulee olla ICES:n viimeinen neuvonanto. MSY –tavoite pitää ottaa huomioon erityisesti Pohjanmeren turskan ja valkoturskan osalta. Makrillin osalta ISL pitäisi ottaa huomioon sopimusosapuolena rannikkovaltioneuvotteluissa.

LV totesi, että vaikka ei kalasta ko. alueella, niin horisontaalisena asiana lumikenkätaskurapuongelmaa pitäisi käsitellä Norjan kanssa.

BE korosti, että kiintiövaihdot ja tasapainoisen ratkaisun löytäminen Norjan kanssa ovat erityisen tärkeitä tarkasteltaessa Pohjanmeren kalakantoja.

Komissio totesi, että pidetään vain yksi neuvottelukierros, koska NEAFC:n vuosikokous järjestetään tavallista myöhemmin. Tästä huolimatta komissio oli vakuuttunut, että tasapainoinen sopuratkaisu saavutetaan Norjan kanssa.

7. Kansainvälisen Atlantin tonnikalojen suojelukomission (ICCAT) vuosikokous (Marrakesh, 14.–22. marraskuuta 2017) (12464/17)

Komissio aloitti toteamalla, että kyseessä on erittäin tärkeä kokous, koska eri tonnikalalajien TAC:t ja kiintiöt sekä muut toimet määritetään eri osapuolten kesken. Välimeren tonnikalan (bluefin tuna) elvytyssuunnitelma on toiminut ja nyt voitaisiin siirtyä uuteen vaiheeseen. Pienimuotoista tonnikalan kalastusta voidaan jo lisätä. Pohjoisen makrillihain tilanne on edelleen huonontunut huolimatta kalastuskiellosta. Miekkakalan kalastuksen osalta on saatu sen sijaan hyviä tuloksia.
ES mielestä tonnikalan TAC–ehdotuksen osalta tulee ottaa huomioon tonnikalakannan huomattava paraneminen tieteellisten neuvojen valossa. TAC voisi ES:n mielestä olla 36 000 tonnia. Kaikki osapuolet ovat osallistuneet kannan elvyttämiseen.
FR totesi myös, että tonnikalan elpyminen on huomattavasti edistynyt. Kalastuskapasiteettia voidaan jatkossa nostaa. Vaikka TAC:ia nyt nostetaan, niin saaliiden valvontaan tulee kiinnittää huomiota.

NL mainitsi kestävän hallinnoinnin ja tieteellinen tiedon huomioon ottamisen tarpeen.
MT totesi Välimeren tonnikalan tieteellisen neuvon olevan rohkaiseva. TAC ratkaisut vaikuttavat suoraan pienimuotoisten kalastajien tilanteeseen ja kalastusmahdollisuuksiin.
PT piti ICCAT:ssa tehtävää työtä tärkeänä ja sillä on vaikutuksia erityisesti Madeiran ja Azorien alueilla. PT korosti myös pienimuotoinen kalastuksen merkitystä.
HR oli huolestunut Adrianmeren pienimuotoinen kalastuksen tilanteesta. Itäisen tonnikalan kanta on kasvanut ja TAC:ia voitaisiin nostaa. Adrianmeren erityispiirteet on otettava huomioon.
IT totesi, että tonnikalan kanta on paremmassa kunnossa. IT on joutunut elvytysohjelma vuoksi tekemään suuria uhrauksia. Tieteellisen komitean lausunnot ovat tarpeellisia, mutta myös sosio-ekonomiset vaikutukset otetaan huomioon. Kiintiöiden jaossa on otettava huomioon, että miekkakalakantojen elvytysohjelmaan tarvitaan tiettyä joustoa.
EL mainitsi, että erityisesti miekkakala ja tonnikala ovat tärkeitä kalakantoja EL:lle. Kreikan kiintiöitä pitäisi nostaa ja EL odottaa Marrakeshin kokoukselta hyviä tuloksia.
SE totesi, että jopa Pohjanmeren vesillä tonnikalakanta on elpymässä. SE korosti tieteellisen tiedon käyttämisen tarvetta.
Komissio totesi, että itäisen Atlantin ja Välimeren tonnikalat ovat elpymässä ja että tämä on tärkeää erityisesti pienimuotoiselle kalastukselle. Jäsenvaltioiden uhraukset ovat kannattaneet. Makrillihain ja muidenkin lajien osalta on tehtävä realistisia ehdotuksia.

8. Muut asiat
    a. Fiproniiliongelmaa koskevia jatkotoimia käsitelleen ministerikokouksen päätelmät (Bryssel, 26. syyskuuta 2017) (12678/17)

Komissio tiedotti 26. syyskuuta pidetyn fiproniilia käsitelleen korkean tason ministerikokouksen tuloksista. Komissaari esitteli ministerikokouksen yhteenvedon sekä havaintoja tapauksen herättämistä kehittämistarpeista. Kokoukseen osallistui yhteensä n. 70 jäsenmaiden edustajaa, asianosaiset maat ministeritasolla.

Komissaari Andriukaitis korosti koordinoidun toiminnan tärkeyttä. Kyse on kuluttajan suojelusta, vaikka kokouksen aiheena olleessa fiproniiliin liittyvässä ongelmassa ei kansanterveys varsinaisesti joutunutkaan uhatuksi. Sääntöjä ei ole noudatettu ja tapaukseen liittyy suoranaista rikollista toimintaa. Eläinlääkintäpäälliköt ovat käsitelleet asiaa. Viisi jäsenmaata (AT, BE, DE, NL ja FR) pitivät valmistelevan kokouksen Berliinissä ja toivat keskusteluun joukon kehittämisehdotuksia.

Komissio oli laatinut luonnoksen kokouksen julkilausumaksi. Sen johtopäätösten keskeisin sisältö oli, että parempi koordinaatio on tarpeen. Lisäksi tarvitaan keinoja tunnistaa ongelmat paremmin ja yhteistyötä eri järjestelmien välillä. Myös kansallinen yhteystaho olisi tarpeen nopeaan ja oikein mitoitettuun reagoimiseen.

Useat jäsenmaat (DE, NL, BE, AT, ES, FR, SK, SI) kiittivät komissiota asian esittelystä ja korkean tason ministerikokouksen järjestämisestä. Jäsenmaat olivat komission kanssa samaa mieltä kehittämistarpeista, mm. kansallisten yhteystahojen nimeämisestä, vahvemmasta yhteisökoordinaatiosta sekä avoimesta tiedottamisesta sekä olemassa olevien järjestelmien (mm. RASFF) tarkastelusta. Samalla korostettiin, että vastaavat tapaukset (petokset) olisi pystyttävä estämään, että kuluttajien luottamus valvontaan ja elintarviketurvallisuuteen säilyy. Itävalta ja Ranska toivat esille lisäksi kananmunien ja niitä sisältävien tuotteiden jäljitettävyyden.

Asiaa käsitellään edelleen kasvinterveyspäälliköiden kokouksessa 24.10.2017 (Bryssel) ja elintarviketurvallisuusvirastojen kokouksessa 17.11.2017.

b. Kasvinsuojeluaineiden vähäisiä käyttötarkoituksia koskevan EU:n koordinointielimen rahoitus (12371/17)

Saksan valtuuskunta tiedotti esityksestään koskien EU:n koordinointielimen rahoitusta. Pienten pinta-alojen kasvien kasvinsuojelu on ongelmallista usealle maalle. Pienien alojen kasveille tarvittaville erityisille kasvinsuojeluaineille ei ole riittävää kannustetta hakea hyväksyntöjä. Pienillä pinta-aloilla kasvatettavilla kasveilla voi olla kuitenkin merkittävä taloudellinen arvo ja paikallinen tai kansallinen merkitys. Asian edistämiseksi on perustettu 2015 pilottiluonteisesti koordinaatioelin, joka on rahoitettu komission ja Ranskan, Alankomaiden sekä Saksan kesken. Koordinaatioelimen työ on pääasiassa jäsenmaissa tehtävää tiedonvaihtoa, yhteistyötä ja maiden rajat ylittävää projektinhallintaa kasvinsuojeluaineiden käytön mahdollistamiseksi myös pienialaisille kasveille.

Saksa esitti, että koordinaatioelimen toimintaa ja sen tarvitsemaa rahoitusta jatketaan. Useat jäsenmaat (FI, NL, DK, PT, PL, ES, SI, EL, HU, CZ) kiittivät komissiota ja aloitteen tehneitä jäsenmaita koordinaatioelimen toiminnasta ja tukivat aloitetta. Jäsenmaat pitivät koordinaatioelimen toimintaa tärkeänä. Suomi tuki omassa puheenvuorossaan koordinaatioelimen työtä ja näki, että pienialaisilla kasveilla voi olla pinta-alastaan huolimatta merkittävä taloudellinen merkitys. Suomi ilmoitti, että se osallistuu mielellään aiheen jatkokeskusteluun. Suomen mielestä koordinaatioelimen toimintaan ja rahoitukseen osallistuminen tulisi suhteuttaa jäsenmaan kokoon.

Komissio ja puheenjohtajamaa huomioivat jäsenmaiden myönteisen kannan koordinaatioelimen toimintaan ja valmiuden sen rahoittamiseen yhteisvastuullisesti, perustuen esimerkiksi väestömäärän mukaiseen suhteellisuuteen.

c. Vapaakauppasopimus Mercosurin kanssa (12812/17)

Asiakohta käsiteltiin kohdan 4 yhteydessä. Komissaari piti neuvotteluja vaikeina ja aikataulua tiukkana. Naudanlihan ja etanolin rooli on Hoganin mukaan tärkeä, eikä ilman niitä voida neuvotteluissa edetä. Samalla offensiivisten ja defensiivisten tavoitteiden välillä tulee löytää toimiva tasapaino ja lähettää neuvotteluissa selvä viesti. Hoganin mukaan Mercosur-maiden lehdistössä esillä olleet luvut ovat kaukana siitä, mitä EU voi hyväksyä, eikä niitä siten voi ottaa

todesta. Mercosur-maat tuovat jo nyt 75 % kaikesta EU:hun tuodusta naudanlihasta. Hogan muistutti myös Brasilian lihaskandaalista ja sen seurauksista, mutta muistutti, että markkinoille pääsy helpottuu sopimuksen myötä kaikilla.

Ranska oli pyytänyt asiakohtaa asialistalle ja näki sopimuksessa suuria riskejä erityisesti naudanlihan, etanolin ja siipikarjan osalta. Huoli koski varsinkin EU:n tuotannon korkeiden standardien säilymistä. Ranska piti tärkeänä, että EU:n yhteinen kauppapolitiikka on linjassa maatalouspolitiikan tavoitteiden kanssa. Puheenvuoroa tuki merkittävä osa jäsenmaista. Hogan totesi, ettei korkeista tuotannon standardeista jousteta jatkossakaan.

Komissaarin mukaan Mercosur-maiden olisi hyvä hallita odotuksiaan hieman erityisesti naudanlihan ja etanolin suhteen. Pj-maa muistutti jäsenmaita tekemään yhteistyötä kauppapoliittisten edustajiensa kanssa, jotta huolet tulevat neuvotteluissa kuulluksi.

d. Visegrad-ryhmän, Latvian ja Liettuan maatalousministerien yhteinen julkilausuma - CAP vuoden 2020 jälkeen (12669/17)

Asiakohta käsiteltiin kohdan 4 yhteydessä. Komissaari kiitti allekirjoittaneita maita vankasta tuesta ja korosti kansalaisille tuotettavia hyötyjä sekä kokonaisuuden yksinkertaistamista niin hallinnolle kuin viljelijälle. Hogan totesi komission esittelevän CAP-kommunikaation marraskuun loppuun mennessä.

Unkari esitteli asiakohdan ja julkilausuman sisällön neuvostolle. Unkari, Puola, Slovakia, Tšekki, Liettua ja Latvia kokoustivat aiheesta heinäkuussa. Keskeisinä kohtina Unkari nosti esiin erityisesti rahoituksen riittävyyden vahvan yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamiseen tulevalla rahoituskaudella, vastustuksen ykköspilarin osarahoittamiselle, tuotantoon sidotun tuen säilyttämisen sekä pinta-alaperusteisten tukien tasaamisen jäsenmaiden välillä. Julkilausumaa tukivat myös PT, SI, RO, BG ja HR, mikä tarkoittaa ajatusten saaneen vahvaa tukea uusien jäsenmaiden keskuudessa.

e. Alppien vuoristoalueiden maataloustuotannon tulevaisuutta käsittelevä kansainvälinen konferenssi (Sankt Johann im Pongau, Itävalta, 13.–14. syyskuuta 2017) (12814/17)

Asiakohta käsiteltiin kohdan 4 yhteydessä. Itävalta esitteli asiakohdan lyhyesti neuvostolle. Kokouksessa oli yli 200 osallistujaa seitsemästä jäsenmaasta. Myös komissio oli edustettuna. Tavoitteena oli parantaa vuoristoalueiden maataloustuotteiden markkina-asemaa ja tuoda esiin tuotannon ympäristöhyötyjä.

Komissaari totesi maatalouden olevan tärkeää vuoristoalueilla ja näki yhteisen maatalouspolitiikan ottavan tämän hyvin huomioon. Maatalous ylläpitää komissaarin mukaan alueilla kansallista ja kulttuurista monimuotoisuutta tarjoamalla vaihtoehtoisia elinympäristöjä.

f. Yhdysvaltojen viranomaisten aloittama Espanjasta tuotavia syötäväksi tarkoitettuja oliiveja koskeva polkumyyntimenettely ja tukien vastainen menettely (12712/1/17)

Espanja esitteli asian: Yhdysvaltojen kauppaministeriö otti Espanjaan yhteyttä heinäkuussa asiassa, joka koskee mustien oliivien vientiä Espanjasta Yhdysvaltoihin. Espanja vie 75 % pöytäoliivituotannostaan ulkomaille, päävientikohde on USA. Viennin arvo USA:han on yli 70 milj. euroa. USA epäilee, että kyseessä olisi polkumyynti, sillä sitä tuetaan yhteiskunnan varoin. USA on nostanut esiin valtiontuet, viherryttämisen, nuorten viljelijöiden tuet, tuet tuottajajärjestöille ja myös koheesiopoliittisen tuen. USA on pyytänyt lisätietoja myös komissiolta. Espanja on vastannut 18. syyskuuta ja sen pohjalta on saatu lisäkysymyksiä. USA tekee päätöksensä 20. marraskuuta mennessä siitä, nostaako se WTO:ssa polkumyyntikanteen.
Asialla on suuri merkitys Espanjalle. Sen vastaus USA:lle pohjautuu siihen, että kaikki mainittu tuki on WTO:n vihreän laatikon tukea, ja siten sallittua. Kauppakomissaari Malmström ja maatalouskomissaari Hogan ovat kirjeissään todistaneet samaa. Espanja katsoo, että tämä voi olla vaarallinen ennakkotapaus ja ongelma voi helposti levitä muihin tuotteisiin.
Portugali, Ranska, Alankomaat, Tanska, Itävalta ja Kreikka tukivat Espanjan näkemyksiä. Jäsenmaat pitivät asiaa vakavana ja kaikkia jäsenmaita koskevana. Komissaari Hogan piti harmillisena, että koko prosessi on lähtenyt liikkeelle. Komissio antaa kaiken tuen Espanjalle. Mikäli Yhdysvallat päättää kanteen nostamisesta, komissio harkitsee siinä vaiheessa miten siihen reagoidaan.

g. EU:n maksajavirastojen johtajien 41. konferenssin päätelmät (Malta, 18.–19. toukokuuta 2017 (12621/17)

Asiakohta käsiteltiin kohdan h) yhteydessä.

h. Maaseudun kehittämisen alan johtajien epävirallisen kokouksen päätelmät (Malta, 22.–24. maaliskuuta 2017) (12735/17)

Kohdat g) ja h) käsiteltiin yhdessä. Malta esitteli päätelmät lyhyesti. Maksajavirastojen johtajien kokouksen työryhmät käsittelivät valvontamäärien vähentämismahdollisuuksia ja tuotantoon sidotun tuen toimeenpano-ongelmia. Kokouksessa annettiin yksimielinen julkilausuma siitä, että tulevassa yhteisessä maatalouspolitiikassa tulisi pyrkiä virhetason alentamiseen uuden teknologian avulla.
Maaseutujohtajien kokouksessa käsiteltiin II-pilarin roolia nuorten tuottajien tukemisessa. Komissaari Hogan suhtautui positiivisesti maksajavirastojen johtajien kokouksen päätelmiin. IACS:in on oltava tehokas väline, joka turvaa myös hyvän varainhoidon. Nuorten viljelijöiden osalta tietämyksen siirtämiseen liittyvät toimenpiteet ovat tärkeitä. Komissaari haluaa edistää synergiaa yhteisen maatalouspolitiikan eri toimenpiteiden välillä.

i. Lähestymistapoja kestäviin toimitusketjuihin, jotka eivät aiheuta metsäkatoa: kokemukset palmuöljyn, kaakaon ja soijan toimitusketjuihin (12832/17)

Saksa kertoi neuvostolle Berliinissä 20.7.2017 pidetystä sidosryhmäkonferenssista ”Lähestymistapoja kestäviin toimitusketjuihin, jotka eivät aiheuta metsäkatoa – kokemukset palmuöljyn, kaakaon ja soijan toimitusketjuihin “ ja keskustelun pohjalta laaditusta julkilausumasta. Julkilausuman mukaan palmuöljyn, kaakaon ja soijan toimitusketjuja pitää kehittää niin, etteivät nämä raaka-aineet aiheuta metsäkatoa. NL lisäsi, että julkilausumassa todetaan Amsterdam-ryhmän tapaan, että EU:lta halutaan toimintasuunnitelma metsäkadon torjumiseksi.

Ranska tuki Saksaa ja korosti aloitteen tärkeyttä. Komissaari Vella totesi asian olevan tärkeä, mutta korosti, etteivät laittomat hakkuut ole ainoita syitä metsäkatoon. Metsäkatoa aiheuttaa myös mm. maanviljelyn laajeneminen (etenkin soija ja kaakao) sekä kaivostoiminta. Ongelman ratkaisemiseksi tarvitaan paikallisia, kansallisia sekä kansainvälisiä toimia tarvitaan. Yhteistyö ja politiikan toimien koordinointi on tärkeää. Toimijoiden tulisi suosia toimitusketjuja, jotka eivät aiheuta metsäkatoa. Myös komissio on järjestänyt asiasta Brysselissä konferenssin. Komissio haluaa käydä asiasta vuoropuhelua jäsenmaiden ja asianomaisten sidosryhmien kanssa.

j. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) täytäntöönpano (12638/17)

Pj-maa muistutti komission tilannekatsauksen ohella Tallinnassa pidettävästä EMKR –kokouksesta seuraavalla viikolla.

Komissio totesi, että rahoitusta on käytetty hyvin alhaisella tasolla. Myös sidotun rahan osuus on hyvin pieni ottaen huomioon, että 3,5 vuotta on jo ohjelma-aikaa käytetty. Budjettiviranomaiset tarkkailevat rahaston käyttöä, riskinä on että menetetään satoja tuhansia euroja. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus siirtää ohjelmiensa sisällä rahoitusta eri sektoreille, mahdolliset pullonkaulat pitää poistaa. Komissio toivoi Viron kokoukselta ensi viikolla keskusteluja ja hyviä ratkaisuvaihtoehtoja.

NL totesi, että on hyvä, että komissio on ottanut asian esille. Ohjelman hallinnollinen taakka on raskas, joten sääntöjä on yksinkertaistettava.

ES myönsi, ettei ohjelman toimeenpano ole edennyt riittävän tehokkaasti. ES:n mielestä maksatuksien toimeenpanossa on ollut hitautta niiden oikeusvarmuuden vuoksi.

FR totesi, että rahaston pitää toimia. Nyt on 10 milj.€ kätetty, jatkossa pyritään käyttämään varat mahdollisimman tehokkaasti.

PT totesi, että byrokraattinen taakka on suuri rahaston käytössä. Innovatiivisuus ja kasvunäkymät on otettava paremmin huomioon.

EL totesi, että ohjelma hyväksyttiin viivästyneenä. Kreikan talous- ja rahoituskriisin vuoksi ei ole voitu hoitaa edellisen ohjelman päättämistä ja rahoitusta. Rahoitusteknisesti asia ei ole oikein toiminut. EL on hyvällä tiellä ja luottaa tulevaisuuteen.

HU oli huolissaan alhaisesta käytöstä, tietojärjestelmät eivät ole oikein toimineet. Vesiviljelyn osalta rahasto on tärkeä.

LT totesi, että asetus hyväksyttiin myöhäisessä vaiheessa, joten kansalliset ohjelmat käynnistyivät myöhässä. Vähitellen on edetty, v. 2018 tilastoja ei pitäisi käyttää.

CZ pääsi käyttämään rahoja vasta viime vuonna. Vuoden loppuun mennessä rahojen käyttö on 50 %:n tasolla. Vesiviljely tärkeää EMKR:n rahoituksessa. Myös kuluttajien näkemykset ovat tärkeitä.
SK yrittää parhaansa määräaikojen kanssa.

Komissio totesi, että se haluaa tukea jäsenvaltioita ja varmistaa, ettei menetetä rahoitusta jatkossa. Kritiikki kohdistuu byrokratiaan, mutta se on tarpeen, jotta valvonta voisi toimia. Ohjelmien mukautuksia tarvittaisiin. Täytäntöönpanoon on kiinnitettävä enemmän huomiota. Komissio järjestää kokouksia liittyen valvontaan.

Suomen edustajat
ministeri Leppä, ea Lahti, ea Tenhiälä, Kaila, Valonen, Lampinen, Bondestam, Kahilampi MMM; Kivimäki, Rönty, Ollila, Vilhunen, Hörman EUE; Timonen VNK

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain.

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM